

Le Roi n'est pas plus malin que moi

Wúro wɔɔjɔɔná ína idɛelnáa na uráa. Nge aló ceení na iwaalú a baalúru bɔngbɔwúu bɔkɔná wúro-dée bánlám súúná. A baalúru wúro-dée. Baalúru bú naáru ná, nge a bɔɔgbɔ bɔkɔná wúro-dée wánzím. A bɔɔgbɔ yi si bebí na ifé. Báa ngbeére bilé háli íbí. Waabú ná ge isi báyaa ma isi wúro takíli ma lóni. Nge igɔɔ na tjaá isi a dáyáa nya bilé wúro wánmám d́áa. Isi aayí, a mínyɔɔ mídanýaa ma, mɔɔɔndínáa wánýaa ma. Nge wɔɔgbɔ idɔɔndínáa isi beń beɔɔe cangbási. Nge weevéeri idɔɔndínáa isi a baadála wúro-dée d́ám- wórɔ, a báa badana cangbɔɔ, báyaa umú isi wúro takíli ma lóni d́aŋ ke, d́aŋ ke. Nge toovonúm baadála, badana cangbɔɔ ná, nge isi wúro takíli ma lóni, wúro takíli ma lóni d́aŋ ke, d́aŋ ke, d́aŋ ke. Nge wúro waagánu. Nge wúro waamá idɛelnáa na íbíya isi bɔsu tɔm umú iní tɛédi-daá tɔm biyáási ge a bɔjɔɔ d́aána bodónzúm umú iní d́aána-daá tɔm. Nge bɔɔmɔɔ bana cangbɔɔ ná, nge isi wúro takíli ma lóni d́aŋ ke, d́aŋ ke. Nge wúro waagálu isi mídáa weení ge bánýaa isi wúro takíli ma lóni. Nge waagálu isi mɔɔ ge, bee mɔɔ mánáábílé. Nge isi tɔɔ bo nvéeri ngɔɔ na njaa isi mɔɔzɔléé si medíri nya d́eelí ceré. Nge isi tɔɔ. Nge woobó iféeri igɔɔ na tjaá nge belé isi nɔwɔya féyí. Woobó ná, nge kiiyu nuvoowú si ifíni ná, nge wúro isi íkpɔɔ igujúú isí d́ám wɔnɔɔ, bika íkpɔɔ inuvó isí bidaá. Nge weevéeri uráa gúúrúu isi bɔkɔni baku yi. Nge waavíni bilé. kiivé ná, waagu belé. Nge isi wúro máálá nyádíméé. Nge isi tɔɔ, buga bidete tá, kɔni medíri nya d́eelí d́udɔ nyána médée bú. Nge woozúu idée bú kúfulumíti bika isíu wúro takíli ma lóni kíkpedíti. Bɔɔgbɔ béndɔɔ ná, ceení-ro kíkpedúu ceení-ro kúfulumúu, biríŋa kúfulumíti. Nge bɔɔgbɔ béndɔɔ ná, baadála níbáánɔɔ d́ɔnd́ɔ ná, nge isi a bilé nyɔɔ nyádáa fulumáa na uráa, nyɔɔ wúro-dée bú, mɔɔ mádáa biráa na uráa. Nge isi a bilé beń bekée. Nge beegée. Nge sɔɔjawá wɔɔmɔɔ baku wúro-dée bú isí. Wúro takíli ma lóni wɔɔgbɔ wéngedɔɔ ná nge wɔɔmɔɔ ikée kpíná d́udɔ. Waadála ná, isi wúro máálá nyádíméé. Nge isi tɔɔ, bidete tá. Nge wɔɔmɔɔ idɔ yúu bɔɔwú báádi isi íbaa kíbá kilím. Nge toovonúm yúu we wánbaá bɔɔwú ná, nge wúro takíli ma lóni isi baa bɔɔwú háli médée d́aŋ kpońgolo. Nge toovonúm waabáa háli idée d́aŋ. Nge wɔɔmɔɔ ifa yi kpákpa. Yúu íbá itɔɔ igalá isí. Nge wúro isi wánýaa kúɔnáa wéendi. Nge weeyéle babá botuú kídjímwá, kídjímwá, ŋmaawúwá, na bitɔɔ binyáázíwá, biríŋa booduú. Nge bɔɔmɔɔ bɔkɔni ná, nge isi búyɔɔ wónjɔwúu ku kpelási kúɔnáa ícɔɔ tɔnárɔɔzí. Nge isi aayí, bíya ícɔɔ tɔnárɔɔ bika beń bɔcɔɔ kpelási. Nge toovonúm bú wɔɔjɔɔ tɔnárɔɔ. Si ícáŋ ícɔɔ ná nge biidúu yi háli bɔɔwú-daá. Nge waagurú íkpɔɔ sewáa háli idée d́aŋ íbɔ tɔɔɔ. Nge bɔɔmɔɔ bɔwe bónvutí kídjímwá, lelemáwá, biríŋa, bika bú wánjurú wánzú, wánjurú wánzú háli ícurí bíbá bídɔɔ. Nge wúro

isi tso, málá mádímére. Leleedó mánnáa ke. Leleedó kóngutí kana isi bánýáa ke isi ndákíli mós lóni; sééjeyó; nyégée weení. Nge woomóo ɔ́óó ná, abaaláa nebére wéndéé ná, nge isi wúro dǎáná nyédée urúyó; kowe kóngodúu raadiyóo kánbááre. Nge isi kéyi, nge wúro waamá belé. Nge weegédiri furísi, nge waamá furísi tutɔ́a dɔ́ɔ́. Itiri idɛelnáa, nge buga idɛeló kúɔ́m. Nge waamá idɛeló dɔ́ɔ́ idɛelnáa ríɔ́a ɔ́kurú. Buga kúɔ́m ná, nge isi ulé íbo ikébééh a toonóm ɔ́kóni iféeri umó. Ulé woobó ná, nge isi toonóm. Nge isi asée dǎégée téédɔ́. Nge wúro takíli ma lóni waabísi kamalaká isúu molóm-daá. Nge beegée téédɔ́ ná, wúro woobó ikpa tuwó kujúú-daá bíli-bíli-bíli, nge idɛeló we wánzáa mótu ná, waajírí molóm si idɔ́ ná, bee kamalaká; .nge waaján ulízi ke uló ná, isi ngbetí-dée kamalaká ndó, ɔ́ɔ́n ɔ́kurú isím isi mós wúro takíli ma lóni nblé. Nge wúro waagádalɔ́ idɔ́ dɔ́o tuwó kujúú-daá bíli-bíli-bíli háli ade, kujúú ɔ́ɔ́n kíyáázi. Burɔ́ɔ́tá leleedó a baalúru bú badánlam wúro-dée súóná; ɔ́jaa na ɔ́ɔ́-dée ge bánlam súóná.

AGOMÚU Ɖarijátu